

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 25.4.2006
KOM(2006) 170 galutinis

2006/0059 (CNS)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

**dėl Alpių konvencijos Ūkininkavimo kalnų vietovėse protokolo sudarymo
Europos bendrijos vardu**

(pateikta Komisijos)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PAGRINDINĖ INFORMACIJA

1991 m. lapkričio 7 d. Zalcburge Europos bendrija pasirašė Konvenciją dėl Alpių apsaugos (Alpių konvencija), kurią Bendrija ratifikavo 1996 m. vasario 26 d. Tarybos sprendimu 96/191/EB¹ ir kuri galiausiai įsigaliojo 1998 m. balandžio 4 d. Kitos susitariančiosios šalys yra Austrija, Prancūzija, Vokietija, Italija, Lichtenšteinas, Monakas, Slovėnija ir Šveicarija.

Tarybos sprendimo priešastys tebėra aktualios. Jos yra tokios:

1. *konvencijos sudarymas – tai Bendrijos dalyvavimo tarptautinėje aplinkosaugos veikloje, kaip rekomenduota (...) 1992 m. Europos Bendrijų penktojoje aplinkos veiksmų programoje, dalis ir*
2. *dėl tarpvalstybinio Alpių regiono ekonominių, socialinių ir ekologinių problemų pobūdžio Alpių apsauga yra sudėtingas uždavinys visoms valstybėms narėms.*

Pagal Alpių konvencijos 2 straipsnio 2 ir 3 dalis atskiruose protokoluose, pavyzdžiui, Ūkininkavimo kalnų vietovėse protokole, numatytos konkrečios priemonės šiems tikslams pasiekti. Ratifikuodama Alpių konvenciją, EB įsipareigoja vykdyti šios konvencijos įsipareigojimus.

Ūkininkavimo kalnų vietovėse protokolo pasirašymas ir ratifikavimas atitinka Europos bendrijos žemės ūkio politiką, ypač EB sutarties 36 ir 37 straipsnius.

2. BENDRIJA IR ŪKININKAVIMO KALNŲ VIETOVĖSE PROTOKOLAS

Europos Komisija dalyvavo derybose dėl Ūkininkavimo kalnų vietovėse protokolo, šiam dokumentui didelę įtaką padarė Bendrijos politika ir teisės aktai. Šį protokolą EB parafavo 1994 m. gruodžio 20 d. Šamberi vykusioje Alpių konvencijai skirtoje ministrų konferencijoje. Pastaruosius dešimt metų Komisija retai prisidėdavo prie regioninių konvencijų, tokių kaip Alpių konvencija; tuo galima paaiškinti, kodėl užtruko pasiūlymas dėl protokolo ratifikavimo.

Vadovaujantis bendroju tvariosios plėtros tikslu, Ūkininkavimo kalnų vietovėse protokolo 1 straipsnyje numatyta siekti Alpių regione užtikrinti ir skatinti tinkamą ir aplinką tausojantį žemės ūkį, kuris iš esmės prisidėtų prie teritorijų apgyvendinimo ir ūkinės veiklos tvarumo išsaugojimo. Šio tikslo siekiama gaminant įprastą aukštos kokybės produkciją, saugant gamtinę aplinką, ginantis nuo gamtinių pavojų ir išsaugant kraštovaizdžio grožį bei vertę. Susitariančiosios šalys turėtų stiprinti ūkininkavimo kalnų vietovėse įvairialypį vaidmenį.

Ūkininkavimo kalnų vietovėse protokole numatytos priemonės, pavyzdžiui, ūkininkavimo kalnų vietovėse skatinimas ir gyvenimo sąlygų gerinimas, žemės naudojimas, gamtą tausojantis ūkininkavimas, prekybos skatinimas ir rinkodara arba miškininkystės priemonės, atitinka ES žemės ūkio teisės aktus ir politiką bei atspindi naujausius pasikeitimus.

„Darbotvarkėje 2000“ buvo nustatyta, kad kaimo plėtros politika yra antrasis bendrosios žemės ūkio politikos ramstis, todėl 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1257/1999 dėl Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo (EŽŪOGF) paramos

¹ OL L 61, 1996 3 12, p. 31.

kaimo plėtrai ir iš dalies pakeičiantis bei panaikinantį tam tikrus reglamentus² tapo to ramsčio dalimi. Reglamente numatytos specialios nuostatos, skirtos remti mažiau palankias ūkininkauti vietoves bei agrarinės aplinkosaugos priemonės, kurios tapo svarbia antrojo ramsčio dalimi. Viena vertus, tos priemonės yra susijusios su gamybinio žemės valdymu, pavyzdžiui, veikla vietovėse, turinčiose ypatingą svarbą biologinės įvairovės (gamtos) prasme, pasižyminčiose genetinė įvairove, susijusia su vietos veislėmis, būdingomis konkrečiai vietai, erozijos ir gaisrų prevencija, tradiciniam kraštovaizdžiui būdingų ūkininkavimo sistemų išsaugojimu ir, kita vertus, tos priemonės susijusios su negamybinio žemės valdymu, pavyzdžiui, kaimo ir kraštovaizdžio požymių išsaugojimu.

Būsimoji kaimo plėtros politika, kuri, kaip nustatyta 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai³ ir Tarybos sprendime dėl kaimo plėtros Bendrijos strateginių gairių (2007–2013 m. programavimo laikotarpis), yra skirta trims pagrindinėms sritims: žemės ūkio maisto produktų ekonomika, aplinkosauga ir bendresnė kaimo ekonomika bei gyventojai. Naujosios kartos kaimo plėtros strategijos ir programos bus rengiamos konkurencingumo kryptimi žemės ūkiui, maisto pramonei ir miškininkystei, žemės valdymo ir aplinkosaugos kryptimi ir gyvenimo kokybės (įvairinimo) kryptimi kaimo vietovėse ir atsižvelgs į ekonominius, socialinius bei aplinkosauginius kalnų vietovių sunkumus.

Kelios konkurencingumo krypties priemonės bus skirtos žmogiškajam ir fiziniam kapitalui žemės ūkio, maisto ir miškininkystės sektoriuose (žinių perdavimo ir naujovių skatinimas) ir kokybiškos produkcijos gamybai. Žemės tvarkymo ir aplinkosaugos kryptimi numatytos priemonės gamtos ištekliams apsaugoti ir pagerinti, taip pat didelės gamtinės vertės ūkininkavimo ir miškininkystės sistemoms bei Europos kaimo vietovių kultūriniais kraštovaizdžiams išsaugoti.

Todėl, remiantis Lisabonos ir Geteborgo Europos Vadovų Tarybų išvadomis, ateityje bendroji žemės ūkio politika turėtų „prisidėti prie darnaus vystymosi, didindama dėmesį, skiriamą sveikų ir aukštos kokybės produktų, ekologiškai tvarių gamybos metodų, įskaitant ekologinę gamybą, atsinaujinančių žaliavų ir biologinės įvairovės apsaugą, skatinimui“.

² OL L 160, 1999 6 26, p. 80.

³ OL L 277, 2005 10 21, p. 1.

3. IŠVADOS

Alpių regione gausu gamtos išteklių, įskaitant vandens išteklius, žemės ūkio potencialą, istorinę bei kultūrinę svarbą, jis yra vertingas gyvenimo kokybės bei ekonominės ir poilsio veiklos prasme ne tik vietos, bet ir kitiems gyventojams. Tačiau taip pat Alpių regionas dėl geomorfologinių ir klimato savybių pasižymi sunkiomis gyvenimo ir gamybinėmis ūkininkavimo sąlygomis.

Alpių konvencija kartu su Ūkininkavimo kalnų vietovėse protokolu yra priemonė, leidžianti Europos bendrijai užtikrinti aplinką tausojantį kalnų žemės ūkį, pritaikytą šiai nepaprastai pažeidžiamai tarpvalstybinei zonai, ir netiesiogiai išsaugoti unikalų gamtos ir kultūros paveldą bei kokybišką maisto produktų gamybą. Dokumentai sudaro bendrą sistemą, leidžiančią formuluoti tarpvalstybinį požiūrį, integruojantį bendrus tikslus ir veiksmus sprendžiant konkrečias Alpių regiono problemas. Europos bendrija įsipareigoja siekti Konvencijos ir protokolo, kuris jau yra parafuotas, tikslų. Protokolo ratifikavimas patvirtintų, kad EB yra pasiryžusi jį įgyvendinti, taptų aiškiu politiniu ženklu bei sustiprintų ekologinius procesus visame regione, kurio vertė Europai yra didžiulė. Todėl Europos bendrija turėtų sudaryti Ūkininkavimo kalnų vietovėse protokolą. Taryba raginama patvirtinti protokolą priimant pridedamą pasiūlymą dėl sprendimo.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

**dėl Alpių konvencijos Ūkininkavimo kalnų vietovėse protokolo sudarymo
Europos bendrijos vardu**

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 36 ir 37 straipsnius, siejant su 300 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos pirmu sakiniu ir 300 straipsnio 3 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę⁴,

kadangi:

- (1) Alpių regione gausu gamtos išteklių, įskaitant vandens išteklius, žemės ūkio potencialą, istorinę bei kultūrinę svarbą, yra vertingas gyvenimo kokybės bei ekonominės ir poilsio veiklos prasme ne tik vietos, bet ir kitiems gyventojams Tačiau taip pat Alpių regionas dėl geomorfologinių ir klimato sąlygų pasižymi sunkiomis gyvenimo ir gamybinio ūkininkavimo sąlygomis
- (2) Alpių konvencija Europos bendrijos vardu buvo pasirašyta 1991 m. lapkričio 7 d., ratifikuota 1996 m. vasario 26 d. Tarybos sprendimu 96/191/EB⁵ ir įsigaliojo 1998 m. balandžio 4 d. Pagal Alpių konvencijos 2 straipsnio 2 ir 3 dalis atskiruose protokoluose, pavyzdžiui, Ūkininkavimo kalnų vietovėse protokole, yra numatytos konkrečios priemonės šiems tikslams pasiekti.
- (3) Europos Komisija dalyvavo derybose dėl Ūkininkavimo kalnų vietovėse protokolo, šiam dokumentui didelę įtaką padarė Bendrijos politika ir teisės aktai. Europos bendrija parafavo Alpių konvencijos Ūkininkavimo kalnų vietovėse protokolą Šamberi, 1994 m. gruodžio 20 d.
- (4) Vadovaujantis bendroju tvariosios plėtros tikslu, Ūkininkavimo kalnų vietovėse protokolo 1 straipsnyje numatyta siekti Alpių regione užtikrinti ir skatinti žemės ūkį, kuris atitiktų vietos sąlygas ir aplinkosaugos reikalavimus bei iš esmės prisidėtų prie apgyvendintų teritorijų ir tvarios ūkinės veiklos išsaugojimo. Šio tikslo siekiama gaminant įprastą aukštos kokybės produkciją, saugant gamtinę aplinką, ginantis nuo gamtinių pavojų ir išsaugant tradicinio kraštovaizdžio grožį bei vertę. Susitariančiosios šalys turėtų stiprinti ūkininkavimo kalnų vietovėse įvairialypį vaidmenį.

⁴ OL C ..., ..., p.

⁵ OL L 61, 1996 3 12, p. 31.

- (5) Ūkininkavimo kalnų vietovėse protokole numatyti tikslai ir priemonės, pavyzdžiui, ūkininkavimo kalnų vietovėse skatinimas ir gyvenimo sąlygų gerinimas, žemės naudojimas, gamtą tausojantis ūkininkavimas, prekybos skatinimas ir rinkodara arba miškininkystės priemonės, atitinka ES žemės ūkiui skirtus teisės aktus ir politiką, ypač 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai⁶.
- (6) Protokolas sudaro bendrą sistemą, leidžiančią formuluoti tarpvalstybinį požiūrį, integruojantį bendrus tikslus ir veiksmus sprendžiant konkrečias Alpių regiono problemas.
- (7) Alpių konvencija ir Ūkininkavimo kalnų vietovėse protokolas yra svarbūs 13 milijonų gyventojų ir beveik 6 000 bendruomenių 19 milijonų hektarų plote. Alpės taip pat nepaprastai svarbios kitų regionų gyventojams.
- (8) Alpių konvencija kartu su ją įgyvendinančiais protokolais, įskaitant ir Ūkininkavimo kalnų vietovėse protokolą, yra pirmieji tarptautiniai susitarimai dėl kalnų regiono pasaulyje ir gali būti pavyzdžiu kitiems regionams.
- (9) Ūkininkavimo kalnų vietovėse protokolo ratifikavimas patvirtintų EB įsipareigojimus, taptų aiškiu politiniu ženklu bei sustiprintų ekologinius procesus visame regione, kurio vertė Europai yra didžiulė.
- (10) Todėl tikslinga Bendrijos vardu patvirtinti protokolą,

NUSPRENDĖ:

1 straipsnis

Bendrijos vardu patvirtinamas Alpių konvencijos Ūkininkavimo kalnų vietovėse protokolas, parafuotas 1994 m. gruodžio 20 d. Šamberi.

Protokolo tekstas pateikiamas šio sprendimo I priede.

2 straipsnis

Tarybos pirmininkas įgaliojamas paskirti asmenį arba asmenis, įgaliotą (-us) Europos bendrijos vardu pateikti patvirtinimo dokumentą pagal Protokolo 24 straipsnį ir pateikti pridedamą deklaraciją.

⁶ OL L 277, 2005 10 21, p. 1.

3 straipsnis

Šis sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje,

*Tarybos vardu
Pirmininkas*

I PRIEDAS

1991 METŲ ALPIŲ KONVENCIJOS ĮGYVENDINIMO ŪKININKAVIMO KALNUOTOSE VIETOVĖSE SRITYJE PROTOKOLAS

PROTOKOLAS „ŪKININKAVIMAS KALNUOTOSE VIETOVĖSE“

Preambulė

Austrijos Respublika,
Italijos Respublika,
Lichtenšteino Kunigaikštystė,
Monako Kunigaikštystė,
Prancūzijos Respublika,
Slovėnijos Respublika,
Šveicarijos Konfederacija,
Vokietijos Federacinė Respublika,

ir

Europos bendrija,

laikydamosi 1991 m. lapkričio 7 d. Konvencijoje dėl Alpių apsaugos (Alpių konvencija) iškelto uždavinio įgyvendinti bendrą Alpių teritorijos apsaugos ir darnaus vystymosi politiką,

įgyvendindamos savo įsipareigojimus, numatytus Alpių konvencijos 2 straipsnio 2 ir 3 dalyse,

suprasdamos, kad bendrų interesų vardan jos privalo saugoti tradicinius kaimo kraštovaizdžius ir prie vietovių priderintą bei aplinkos reikalavimus atitinkantį ūkininkavimą bei juos skatinti, atsižvelgdamos į sunkesnes ekonomines sąlygas,

pripažindamos, kad Alpių regionas, turėdamas gausius gamtinius ir vandens išteklius bei žemės ūkio potencialą, būdamas svarbus istorijos bei kultūros atžvilgiu ir kaip gyvenamoji, ekonominės veiklos vykdymo ir laisvalaikio leidimo vieta Europoje, taip pat jį kertančiais komunikacijų keliais, ir ateityje bus itin svarbus pirmiausia vietos gyventojams, bet kartu ir kitų regionų gyventojams,

įsitikinusios, kad vietos gyventojams turi būti sudaryta galimybė rengti savus socialinės, kultūrinės bei ekonominės plėtros planus ir, nepažeidžiant dabartinės institucinės sistemos, dalyvauti juos įgyvendinant,

įsitikinusios, kad ekonominiai interesai turi būti suderinti su ekonominiiais reikalavimais, atsižvelgiant į kiekvieno regiono ypatumus ir itin svarbų žemės ūkio vaidmenį,

atsižvelgdamos į nemažėjančią žemės ūkio svarbą Alpių regione ir į šio sektoriaus, kaip pagrindinės priemonės atitinkamam skaičiui gyventojų išlaikyti, maistui gyventojams tiekti, tipiniams aukštos kokybės produktams gaminti, kaimo kraštovaizdžiui saugoti ir prižiūrėti, ypač atsižvelgiant į kraštovaizdžio turistinę vertę, ir galiausiai dirvožemiui nuo erozijos,

sniego griūčių ir potvynių apsaugoti, būtiną šiuo metu ir ateityje indėlių, ypač kalnuotose vietovėse,

pripažindamos, kad ūkininkavimo būdai ir intensyvumas daro didelę įtaką gamtai bei kraštovaizdžiams ir kad ekstensyviai eksploatuojamas kaimo kraštovaizdis turi atlikti pagrindinę – Alpių gyvūnijos ir augmenijos buveinės funkciją,

pripažindamos, kad žemdirbių gyvenimo ir gamybos sąlygos yra sunkesnės dėl kalnų teritorijos geomorfologijos ir klimato,

įsitikinusias, kad kai kurios problemos gali būti išspręstos tik valstybėms tarpusavyje bendradarbiaujant, kad Alpių regiono valstybės turi imtis bendrų priemonių ir kad pirmiausia – nacionaliniu ir Europos lygiu – turėtų būti įgyvendintos ekonominės ir socialinės koreguojamosios bei lydimosios priemonės, siekiant išvengti neaiškumo dėl kalnuotose vietovėse ūkininkaujančių žemdirbių ir jų valdų ateities taikant išimtinai ekonominius parametrus,

SUSITARĖ:

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis Tikslai

1. Šiame protokole tarptautiniu lygiu nustatomos priemonės, kurių reikia imtis siekiant išsaugoti ir skatinti prie vietos pritaikytą ir aplinkos reikalavimus atitinkantį ūkininkavimą kalnuotose vietovėse; protokolo tikslas – pripažinti ir ateityje užtikrinti pagrindinį žemės ūkio įnašą išlaikant gyventojų skaičių ir tvarias ekonominės veiklos rūšis, ypač įgyvendinant tokias priemones kaip aukštos kokybės tipinių gaminių gamyba, gamtos kaip gyvenimo pagrindo išsaugojimas, gamtos pavojų prevencija, rekreatyvinio gamtos ir kaimo kraštovaizdžių grožio bei vertės saugojimas ir Alpių regiono kultūrinio gyvenimo vystymas.
2. Įgyvendindamos šį protokolą, Susitariančiosios Šalys siekia optimizuoti visas ūkininkavimo kalnuotose vietovėse veiklos rūšis.

2 straipsnis Protokolo tikslai įgyvendinant kitas politikos kryptis

Susitariančiosios Šalys, įgyvendindamos kitas politikos kryptis, įsipareigoja atsižvelgti ir į šio protokolo tikslus.

3 straipsnis Pagrindiniai įsipareigojimai įgyvendinant bendrą ekonomikos politiką

Susitariančiosios Šalys pritaria tam, kad yra būtina žemės ūkio politiką visais lygiais suderinti su darnaus ir subalansuoto vystymosi reikalavimais, atsižvelgiant į bendrą ekonomikos politiką, kad įgyvendinant nustatytas finansų politikos sąlygas būtų galima:

- a) skatinti aplinkos reikalavimus atitinkantį ūkininkavimą ir gerinti jo visuotinės svarbos funkcijas, ypač kalnuotose vietovėse, kaip yra numatyta šio protokolo 7 straipsnyje,

- b) imtis veiksmų siekiant užkirsti kelią kalnuotų vietovių tuštėjimui, kartu šiose vietovėse užtikrinti atitinkamas gyvenimo sąlygas įgyvendinant socialinės ir struktūrinės politikos priemones, suderintas su visomis žemės ūkio ir aplinkos politikos priemonėmis.

4 straipsnis ***Žemdirbių vaidmuo***

Susitariančiosios Šalys pritaria tam, kad žemės ūkis, ypač kalnuotose vietovėse, bėgant metams formavo kraštovaizdį, suteikdamas jam istorinį pobūdį ir kultūrinę vertę. Atitinkamai turi būti pripažinta, kad ir šiuo metu, ir ateityje žemdirbių vaidmuo išsaugant gamtos ir kaimo kraštovaizdį yra svarbiausias, nes žemdirbiai atlieka daugiafunkcinį darbą, ir kad priimant kalnų regionams skirtus sprendimus bei imantis priemonių turi būti atsižvelgta į žemdirbius.

5 straipsnis ***Vietos valdžios įstaigų indėlis***

1. Pagal dabartinę institucinę sistemą kiekviena Susitariančioji Šalis, siekdama skatinti solidarų atsakomybės pasidalijimą, apibrėžia tinkamiausią tiesiogiai susijusių institucijų ir vietos valdžios įstaigų koordinavimo bei bendradarbiavimo lygį, pirmiausia stengdamasi panaudoti Alpių regiono bendradarbiavimą ir jį plėtoti, įgyvendindama ūkininkavimo kalnuotose vietovėse politikos kryptis ir su tuo susijusias priemones.
2. Tiesiogiai susijusios vietos valdžios įstaigos dalyvauja įvairiuose šių politikos krypčių ir priemonių rengimo bei įgyvendinimo etapuose, nepažeisdamos joms nustatytos kompetencijos ir dabartinės institucinės sistemos.

6 straipsnis ***Tarptautinis bendradarbiavimas***

Susitariančiosios Šalys nutaria:

- a) atlikti bendrus žemės ūkio politikos plėtros vertinimus ir, prieš priimdamos bet koki svarbų sprendimą žemės ūkio politikos srityje, vykdyti abipuses konsultacijas, kad šis protokolas būtų įgyvendintas,
- b) užtikrinti šiame protokole nustatytų tikslų ir priemonių įgyvendinimą, tarpusavyje bendradarbiaujant visoms kompetentingoms valstybių institucijoms, ypač regioninėms ir vietos valdžios administracijoms,
- c) skatinti keitimąsi žiniomis bei patirtimi ir bendras iniciatyvas, tarpusavyje bendradarbiaujant įvairių šalių tyrimų ir mokymo institutams, žemės ūkio ir aplinkos organizacijoms bei žiniasklaidai.

II SKYRIUS KONKREČIOS PRIEMONĖS

7 straipsnis

Ūkininkavimo kalnuotose vietovėse skatinimas

1. Susitariančiosios Šalys stengiasi diferencijuoti žemės ūkio politikos priemones visais lygmenimis pagal skirtingas vietovių sąlygas ir skatinti ūkininkavimą kalnuotose vietovėse, atsižvelgdamos į vietines nepalankias gamtos sąlygas. Pirmiausia turėtų būti remiamos žemės ūkio valdos, kurios užtikrina minimalią žemės ūkio veiklą atokiausiose vietovėse.
2. Ūkininkavimo kalnuotose vietovėse įnašas išsaugant ir prižiūrint gamtos bei kaimo kraštovaizdžius ir užkertant kelią gamtos pavojams yra svarbus, dėl to pagal sutartis, susijusias su projektais ir nustatytais pašalpomis, neįveikiamomis į bendro pobūdžio įsipareigojimus, visuotinio intereso vardu turi būti skirta atitinkama kompensacija.

8 straipsnis

Teritorinis planavimas ir kaimo kraštovaizdžiai

1. Nepažeisdamos gamtos ir kaimo kraštovaizdžių reikalavimų, Susitariančiosios Šalys, atlikdamos teritorinį planavimą, užstatydamos žemes ir jas pertvarkydamos bei gerindamos žemių kokybę, įsipareigoja atsižvelgti į ypatingas kalnuotų vietovių sąlygas.
2. Kad būtų atlikti sudėtingi ūkininkavimo kalnuotose vietovėse uždaviniai, pirmiausia turi būti numatytos žemės, būtinos prie vietovių pritaikytam ir aplinkos reikalavimus atitinkančiam ūkininkavimui vykdyti.
3. Atitinkamai yra būtina užtikrinti, kad tradicinių kaimo kraštovaizdžių dalys (miškai, miškų pakraščiai, gyvatvorės, giraitės, drėgnos, sausos ir retos pievos bei alpinės pievos) būtų saugomos ir atnaujinamos bei eksploatuojamos.
4. Turės būti imtasi konkrečių priemonių žemės ūkio pastatų ir tradicinių kaimo architektūros dalių išsaugojimui bei tolesniam būdingų statybos būdų ir įrenginių naudojimui.

9 straipsnis

Su aplinka suderinta ūkininkavimo praktika. Tipiniai produktai

Susitariančiosios Šalys įsipareigoja imtis visų būtinų, bendrų kriterijų taikymą užtikrinančių priemonių, siekdamos kalnuotose vietovėse skatinti užimtumą, platinti gamtos reikalavimus atitinkančius bei prie vietos pritaikytus ekstensyvaus ūkininkavimo būdus ir saugoti bei vertinti tipinius žemės ūkio produktus, gaminamus tik vietoje naudojamais, unikaliais bei gamtai žalos nedarančiais būdais.

10 straipsnis

Prie vietovių pritaikyta gyvulininkystė ir genetinio paveldo įvairovė

1. Susitariančiosios Šalys pritaria, kad prie vietovių pritaikyta ir su turimais plotais susijusi gyvulininkystė yra pagrindinė ūkininkavimo kalnuotose vietovėse dalis – ir kaip pajamų šaltinis, ir kaip pagrindinė kraštovaizdžio bei kultūros identiteto dalis.

Taigi gyvulininkystė, įskaitant tradicinius naminius gyvulius, būdingą veislių įvairovę ir tipinius produktus, turėtų būti išlaikyta; ji turi būti pritaikyta prie vietovių, turi būti naudojami turimi plotai ir laikomasi aplinkos reikalavimų.

2. Taigi, įgyvendinant suderintą ekstensyvią žolininkystę, turi būti saugomos būtinos žemės ūkio, žolininkystės ir miškininkystės struktūros, nepažeidžiant prie kiekvienos vietovės pritaikytos pusiausvyros tarp žole užsėtų plotų ir gyvulių bandos.
3. Be to, turėtų būti imtasi priemonių, būtinų produkcijai skirtų gyvulių ir auginamų augalų genetinio paveldo įvairovei išsaugoti, ypač tyrimų ir žemės ūkio populiarinimo srityje.

11 straipsnis ***Prekybos skatinimas***

1. Susitariančiosios Šalys stengiasi sukurti palankias sąlygas produktams, pagamintiems ūkininkaujant kalnuotose vietovėse, parduoti, siekdamos padidinti jų pardavimus vietoje ir jų konkurencingumą nacionalinėse bei tarptautinėse rinkose.
2. Be visų kitų priemonių, prekyba skatinama ir naudojant saugomos kilmės vietos nuorodos ženklus bei suteikiant kokybės garantiją – taip ginami ir gamintojai, ir vartotojai.

12 straipsnis ***Gamybos ribojimas***

Kai yra ribojama žemės ūkio produktų gamyba, Susitariančiosios Šalys stengiasi atsižvelgti į atskirus kalnuotose vietovėse keliamus reikalavimus ir prie vietovių pritaikytą bei su aplinkos reikalavimais suderintą ūkininkavimą.

13 straipsnis ***Žemės ir miškų ūkio papildomumas***

Susitariančiosios Šalys pritaria tam, jog dėl to, kad žemės ir miškų ūkiai vienas kitą papildo ir iš dalies vienas nuo kito priklauso, kalnuotose vietovėse šie ūkiai turi būti planuojami integruotai. Atitinkamai šalys skatina:

- a) su gamta suderinamą miškų ūkį – ir kaip papildomą pajamų šaltinį žemės ūkio valdoms, ir kaip pagalbinę žemės ūkio sektoriuje samdomų darbuotojų veiklą,
- b) apsauginių, produkcinių ir rekreacinių bei ekologinių ir biogenetinių miško funkcijų vertinimą, atsižvelgiant į žemės ūkio plotus ir vietovių ypatumus bei suderinant su kraštovaizdžiu,
- c) žolininkystės ir medžioklinių žvėrių veisimo reglamentavimą, kad miškams bei kultūroms nebūtų padaryta neleistinos žalos.

14 straipsnis ***Papildomi pajamų šaltiniai***

Pripažindamos tradicinę šeimos ūkio valdos svarbą ūkininkaujant kalnuotose vietovėse ir siekdamos paremti ją kaip ekonominės veiklos – pagrindinės, papildomos ar pagalbinės – dalį,

Susitariančiosios Šalys skatina kalnuotose vietovėse kurti ir plėtoti papildomus pajamų šaltinius, ypač pačių vietos gyventojų iniciatyva ir vietos gyventojams remti, pirmiausia su žemės ūkiu susijusiuose sektoriuose, pavyzdžiui, miškų ūkio, turizmo ir amatų, suderinant tai su gamtos ir kaimo kraštovaizdžio saugojimu.

15 straipsnis ***Gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimas***

Susitariančiosios Šalys, kad būtų panaikintos nepalankios sąlygos, su kuriomis susiduria žemės ir miškų ūkio srityje kalnuotose vietovėse samdomi darbininkai, skatina gerinti būtinų paslaugų kokybę, siekdamas žmonių gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimą susieti su ekonomine ir socialine plėtra kitose srityse bei kitose Alpių regiono dalyse. Šiuo atveju priimant sprendimą kriterijai neturėtų būti išimtinai ekonominio pobūdžio, ypač kalbant apie ryšių palaikymą tarp gyvenamųjų ir žemės ūkio pastatų, tų pastatų statybą ir pertvarką, techninių įrenginių ir įrankių pirkimą bei priežiūrą.

16 straipsnis ***Papildomos priemonės***

Susitariančiosios Šalys gali imtis papildomų, šiame protokole nenumatytų, priemonių, skirtų ūkininkavimui kalnuotose vietovėse.

III SKYRIUS **TYRIMAI, MOKYMAS IR INFORMAVIMAS**

17 straipsnis ***Tyrimai ir stebėjimas***

1. Glaudžiai bendradarbiaudamos, Susitariančiosios Šalys skatina ir derina tyrimus bei sistemingą stebėjimą, kurie yra reikalingi siekiant šio protokolo tikslų.
2. Jos ypač skatina konkrečiai ūkininkavimui kalnuotose vietovėse skirtus žemės ūkio tyrimus, kurie bus atliekami taip, kad kuo labiau atitiktų konkrečias vietos sąlygas, ir kurie bus naudojami apibrėžiant bei tikrinant žemės ūkio politikos tikslus ir priemones, gautus rezultatus taikant mokymo ir techninės pagalbos žemės ūkiui veiklai.
3. Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad nacionaliniai tyrimų ir sistemingo stebėjimo rezultatai būtų integruoti į bendrą nuolatinio stebėjimo ir informavimo sistemą ir, nepažeidžiant dabartinės institucinės sistemos, būtų prieinami visuomenei.
4. Kalbant apie įvairias kalnuotas vietas, Susitariančiosios Šalys, atsižvelgdamos į šiame protokole nustatytus tikslus ir priemones, pirmiausia sudaro lyginamąjį ekonominės ir socialinės ūkininkavimo kalnuotose vietovėse padėties aprašą.
5. Aprašas turi būti reguliariai atnaujinamas, jame turi būti nurodytos temos ir teritorijos, dėl kurių kyla konkrečių sunkumų, įgyvendintų priemonių veiksmingumas ir priemonės, kurių turi būti imamasi. Pirmiausia tvarkomi duomenys, susiję su demografinė, socialine ir ekonomine plėtra, atsižvelgiant į įvairius teritorijų geografinius, ekologinius ir infrastruktūros rodiklius bei apibrėžiant kriterijus,

atitinkančius darnaus ir subalansuoto vystymosi nuostatas pagal Alpių konvenciją ir šį protokolą.

6. Be to, priede nurodytos temos yra laikomos prioritetinėmis.

18 straipsnis ***Mokymas ir informavimas***

1. Susitariančiosios Šalys skatina pirminį bei tęstinį mokymą ir visuomenės informavimą apie šio protokolo tikslus, priemones ir įgyvendinimą.
2. Susitariančiosios Šalys ypač skatina:
 - a) aktyvesnį pirminio ir tęstinio mokymo, techninės pagalbos žemės ūkio srityje ir pagalbos įmonių valdymo bei pardavimų tvarkymo srityje, nepamirštant gamtos ir aplinkos apsaugos, teikimo plėtojimą. Apskritai mokymo pasiūla bus organizuojama taip, kad būtų skatinama orientacija į kitus alternatyvius ar papildomus užsiėmimus sektoriuose, susijusiuose su žemės ūkiu, ir būtų skatinama pasirengti šiems užsiėmimams;
 - b) išsamų ir objektyvų informavimą, neapsiribojant tik tiesiogiai suinteresuotų darbuotojų ir administracijos informavimu, bet informuojant – ypač per žiniasklaidą – ir kuo platesnę visuomenės dalį Alpių regione bei už jo ribų, kad ji būtų supažindinta su ūkininkavimo kalnuotose vietovėse funkcijomis ir būtų žadinamas jos susidomėjimas.
3. Be to, priede nurodytos temos yra laikomos prioritetinėmis.

IV SKYRIUS **ĮGYVENDINIMAS, TIKRINIMAS IR VERTINIMAS**

19 straipsnis ***Įgyvendinimas***

Susitariančiosios Šalys įsipareigoja, imdamosi visų tinkamų priemonių, užtikrinti šio protokolo įgyvendinimą, nepažeidžiant dabartinės institucinės sistemos.

20 straipsnis ***Įsipareigojimų įgyvendinimo tikrinimas***

1. Susitariančiosios Šalys Nuolatiniam komitetui reguliariai teikia ataskaitas apie pagal šį protokolą įgyvendinamas priemones. Ataskaitose taip pat nagrinėjamas priemonių, kurių buvo imtasi, veiksmingumas. Alpių konferencija nustato ataskaitų periodiškumą.
2. Nuolatinis komitetas šias ataskaitas nagrinėja tikrindamas, ar Susitariančiosios Šalys įgyvendino protokole numatytus įsipareigojimus. Jis taip pat gali paprašyti atitinkamų Susitariančiųjų Šalių pateikti papildomos informacijos arba gali naudotis kitais informacijos šaltiniais.
3. Nuolatinis komitetas Alpių konferencijai pateikia šiame protokole numatytų įsipareigojimų įgyvendinimo Susitariančiosiose Šalyse ataskaitą.

4. Alpių konferencija nagrinėja šią ataskaitą. Nustačiusi, kad įsipareigojimų nebuvo laikomasi, ji gali priimti rekomendacijas.

21 straipsnis
Nuostatų veiksmingumo vertinimas

1. Susitariančiosios Šalys reguliariai nagrinėja šio protokolo nuostatų veiksmingumą ir jas vertina. Jos siūlo priimti atitinkamas šio protokolo pataisas, jei tai yra būtina siekiant tikslų.
2. Pagal dabartinę institucinę sistemą atliekant šį vertinimą dalyvauja teritorinės institucijos. Gali būti konsultuojamasi su šioje srityje veikiančiomis nevyriausybinėmis organizacijomis.

V SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22 straipsnis
Alpių konvencijos ir protokolo sąsajos

1. Šis protokolas yra Alpių konvencijos protokolas pagal konvencijos 2 straipsnį ir kitus atitinkamus straipsnius.
2. Nė viena valstybė negali tapti šio protokolo Susitariančiąja Šalimi, jei nėra Alpių konvencijos Susitariančioji Šalis. Alpių konvencijos denonsavimas yra ir šio protokolo denonsavimas.
3. Alpių konferencijoje sprendžiant su šiuo protokolu susijusius klausimus, balsavime gali dalyvauti tik šio protokolo Susitariančiosios Šalys.

23 straipsnis
Pasirašymas ir ratifikavimas

1. Šis protokolas Alpių konvenciją pasirašiusioms valstybėms ir Europos bendrijai teikiamas pasirašyti 1994 m. gruodžio 20 d. Austrijos Respublikoje, kuri yra depozitaras, nuo 1995 m. sausio 15 d.
2. Šis protokolas Susitariančiosioms Šalims, kurios išreiškė savo sutikimą būti saistomos protokolo, įsigalioja praėjus trims mėnesiams nuo tos dienos, kai deponuojamas ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentas.
3. Jeigu Susitariančiosios Šalys vėliau išreiškia savo sutikimą būti saistomos protokolo, protokolas įsigalioja praėjus trims mėnesiams nuo tos dienos, kai deponuojamas ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentas. Įsigaliojus protokolo pataisai, visos naujos šio protokolo Susitariančiosios Šalys tampa pataisyto protokolo Susitariančiosiomis Šalimis.

24 straipsnis
Pranešimai

Depozitaras praneša visoms preambulėje nurodytoms valstybėms ir Europos bendrijai apie:

- a) visus pasirašymus,
- b) visus deponuojamus ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo dokumentus,
- c) įsigaliojimo datą,
- d) visas Susitariančiosios Šalies ar pasirašiusiosios šalies priimtas deklaracijas,
- e) visus denonsavimus, apie kuriuos pranešė Susitariančioji Šalis, įskaitant denonsavimo įsigaliojimo datą.

Tai patvirtindami, toliau nurodyti tinkamai įgalioti asmenys pasirašė šį protokolą.

Priimta 1994 m. gruodžio 20 d. Šamberi prancūzų, vokiečių, italų ir slovėnų kalbomis. Visi keturi tekstai yra autentiški ir vienu egzemplioriumi deponuojami Austrijos Respublikos archyvuose. Depozitaras išsiunčia visoms šį protokolą pasirašiusioms valstybėms patvirtintas kopijas.

PRIEDAS

PRIORITETINĖS TYRIMŲ IR MOKYMO TEMOS PAGAL 17 IR 18 STRAIPSNIUS

Tyrimai

Kalnuotų vietovių apibrėžimas ir klasifikavimas pagal jų aukštį, klimato, geomorfologines bei ekonomines sąlygas ir įvairių vietovių infrastruktūrą.

Priemonių, kurių yra imtasi įvairiais politiniais lygmenimis, poveikio ūkininkavimui kalnuotose vietovėse (ES bendrosios žemės ūkio politikos, valstybės, regionai, teritoriniai vienetai) tikrinimas ir ekologinių funkcijų (socialinis suderinamumas ir suderinamumas su aplinka) tikrinimas.

Ekonominių, ekologinių, socialinių bei kultūrinių žemės ir miškų ūkio funkcijų ir jų plėtros galimybių vertinimas atsižvelgiant į konkrečias vietos sąlygas įvairiose kalnuotose vietovėse.

Žemės ūkio produktų kalnuotose vietovėse gamybos ir apdirbimo būdai, šių produktų tobulinimo ir kokybės kriterijai.

Genetiniai tyrimai ir techninė pagalba diferencijuotam, prie vietovių pritaikytam ir aplinkos reikalavimus atitinkančiam produkcijai skirtų gyvulių veislių ir auginamų augalų įvairovės saugojimui.

Mokymas

Pagalba ir techninis, mokslinis bei socialinis ir ekonominis žemės ūkio valdų bei jų produktus perdirbančių maisto įmonių mokymas.

Techninis ir ekonominis įmonių valdymas, skirtas pirmiausia produktų pasiūlos įvairinimui ir įvairioms gamybos bei pajamų žemės ūkio ir kituose sektoriuose alternatyvoms.

Ekologinės, aplinkos reikalavimus atitinkančios ūkininkavimo praktikos bei gamybos įgyvendinimo techninės bei finansinės sąlygos ir poveikis.

Žiniasklaida, informacijos pristatymas ir skleidimas atsižvelgiant į visuomenės nuomonės orientavimą, į politiką ir ekonomiką Alpių regione bei už jo ribų.

II PRIEDAS

DEKLARACIJOS EUROPOS BENDRIJOS VARDU

EUROPOS BENDRIJOS DEKLARACIJA

DĖL ŪKININKAVIMO KALNŲ VIETOVĖSE PROTOKOLO 8 IR 9 STRAIPSNIŲ

Europos bendrija pripažįsta sambūvio principą, kaip galimybę ūkininkams rinktis tradicinę, ekologinę ir genetiškai modifikuotą augalininkystę, laikantis teisinių įsipareigojimų dėl GMO ženklavimo ir (arba) grynumo standartų. Atitinkamus Ūkininkavimo kalnų vietovėse protokolo straipsnius reikėtų aiškinti šiame kontekste.

EUROPOS BENDRIJOS DEKLARACIJA

DĖL ŪKININKAVIMO KALNŲ VIETOVĖSE PROTOKOLO 7, 9–11, 13, 14 IR 16 STRAIPSNIŲ

Europos bendrija mano, kad valstybės paramos priemonės tam tikroms įmonėms turi atitikti jos konkurencijos taisykles, nustatytas pagal EB sutarties 36 ir 87–89 straipsnius, ir neiškreipti arba nekelti pavojaus iškreipti konkurenciją ir daryti įtaką prekybai tarp susitariančiųjų šalių.